

# KOMENTAR 40 NEVEVIJEVIH HADISA

## FAJDE SA PREDAVANJA

**PROFESOR: Jasmin Durić**

**Fajde zapisivao: Muamer Đedović**

### 1.DJELA SE CIJENE PREMA NAMJERAMA

Od vođe pravovjernih, Ebu Hafsa, Omera bin el-Hattaba, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

*“Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem da govori: “Doista su djela prema namjerama I svakom čovjeku pripada ono što je naumio. Onaj čija Hidžra bude radi Allaha I njegovog Poslanika, njegova hidžra je Allahu I Njegovom Poslaniku, a onaj čija hidžra bude radi imetka da ga stekne ili žene da je oženi, njegova hidžra je radi onoga zbog čega je učinio”*

(Hadis bilježe Buharija 1. i Muslim 1907. )

#### **Fajde hadisa:**

- 1.Djela se cijene prema namjerama.
- 2.Allah od nas traži ubjeđenje, riječi i djela.
- 3.Allah više nagrađuje za nijet, nego za samo djelo.
- 4.Pravi muhadžir je onaj koji je ostavio ono što je Allah zabranio.
- 5.Onaj ko radi djela, pa makar i bila dobra zbog nekog drugog, a ne Allaha, počinio je mali širk.
- 6.Nijet prema Gospodaru i prema djelu, moraš znati radi Koga hoćeš i šta hoćeš.
- 7.Nijet se ne izgovara riječim, nego srcem.
- 8.Greška prije djela je da nijet činiš zbog nekog drugog, a ne Allaha.
- 9.Kad te hvale poslije urađenog djela, ne smeta djelu, osim ako se ti lično pohvališ.
- 10.Ako nijetiš sevap, imaš sevap.

## 2.STEPENI IMANA (DŽIBRILOV HADIS)

*Jednog dana smo sjedili kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kad se pojavi čovjek jako bijele odjeće i izrazito crne kose. Na njemu se ne primjeti trag putovanja i niko ga od nas (prisutnih) ne poznaje. Te sjede kod Poslanika, sallallahu `alejhi ve sellem, pa osloni svoja koljena na njegova koljena i stavi svoje dlanove na njegovo stegno i reče: „O Muhammede, obavijesti me o Islamu.“ Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem, reče: „Islam je da svjedočiš da nema istinskog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik i da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš Ramazan i da hodočastiš Ka`bu ako si mogućnosti to da učiniš.“ On reče: „Istinu si rekao.“ Pa se mi začudismo, pita ga i potvrđuje mu. Zatim reče: „Obavijesti me o Imanu.“ Reče Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem: „Da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige (objave), Poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ u kader (odredbu) dobru i lošu.“ Reče: „Istinu si reko.“ Reče: „Obavijesti me o Ihsanu (dobročinstvu).“ Reče Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem: „Da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, jer iako ti Njega ne vidiš On, zaista, tebe vidi.“ Reče: „Obavijesti me od Sudnjem danu.“ Reče Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem: „Upitani ne zna o tome više od onoga koji pita.“ Reče: „Obavijesti me o njegovim znakovima.“ Reče Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem: „Kad robinja rodi svoju gospodaricu, i kad se vide bosonogi, goli pastiri kako se nameću u gradnji visokih građevina.,, Zatim ode (taj čovjek), a ja sam (Omer) ostao određen period, a zatim mi reče Poslanik, sallallahu `alejhi ve sellem: „O Omere, znaš li ko je onaj što je pitao?“ Rekoh: „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.“ Reče: „To je, doista, Džibril. Došao je da vas poduči vašoj vjeri.*

(Hadis bilježe Buharija 8. i Muslim 16.)

## **Fajde hadisa:**

- 1.Hadis Džibrila ulema zove “temelj sunneta.”
- 2.Islam je samo ono što je došlo u Kur'anu i sunnetu.
- 3.Poslanik je nastojao da u svakom trenutku bude dostupan vjernicima.
- 4.Na traženju i odgovoranju treba biti strpljiv.
- 5.Džibril je ponekad dolazio u liku ashaba.
- 6.Islam je vjera koju je Allah objavio Ademu alejhiselam, a zapečatio sa Muhammedom alejhiselam.
- 7.Islam je derogirao prijašnje šerijate.
- 8.Allahu treba biti pokoran i u naredbama i u zabranama.
- 9.Islam se sastoji iz tri stepena:
  - Početnik (Islam)
  - Prosječan (Iman)
  - Profesionalac (Ihsan)
- 10.Svako od njih je musliman koji će kad tad ući u Džennet.
- 11.Munafik je onaj za kojeg svi oko njega misle da je musliman, a on to nije.
- 12.Svjedočenje nije svjedočenje ako je lažno, svjedočenje je da si ubijeđen i da to izgovoriš.
- 13.U šehadetu mora postojati ubjeđenje i da se znaju osnovne stvari za minimum.
- 14.Namaz je praktični tevhid.
- 15.Zekat znači čišćenje i razvoj, očistiš što ti ne treba, da se razvija još bolje.

### 3.STUBOVI ISLAMA

Od Ebu Abdurahmana, Abdullaha bin Omera ibn el-Hattaba, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan se prenosi da je rekao:

*“Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da govori: “Islam je građen na pet stubova: Na svjedočenju da je Allah jedini ispravan bog i da je Muhammed Allahov Poslanik, uspostavljanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadža i postu ramazana.”*

(Hadis bilježe Buharija 8. i Muslim 16.)

#### **Fajde hadisa:**

1. Islam je spušten od Allaha
2. Riječ “rukn” ne postoji u Kur’anu, a u arapskom jeziku znači “stub.”
3. Tri kategorije ljudi:
  - Grešnik
  - Umjeren
  - Onaj koji druge pretiče u dobru
4. Onaj ko je na stepenu evlije i ne zna da je takav.
5. Insan je stvoren manjakav, moraš imati visoke ambicije, shodno visini ambicije je i visina djela.
6. Uzvрати na zlo dobrim kada to učiniš najveći neprijatelj ćete smatrati dobrim.

*Nažalost, nisam zapisao mnogo fajdi na ovom dersu iako se mnogo toga čulo korisnog, stoga vam preporučujem knjige “Komentar 40 Nevevijeve hadisa” autora: Hajrudina Ahmetovića i Osmana Smajlovića, te dobro poznati komentar koji je kod nas preveden pod nazivom “Buđenje ambicija” od Ibn Redžeb el-Hanbelija.*

#### 4.RAZDOBLJA STVARANJA ČOVJEKA

Od Ebu Abdurahmana, Abdullaha ibn Mes'uda, neka je Allah sa njima zadovoljan, se prenosi da je rekao:

“Kazivao nam je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, a on je onaj koj istinu govori i kome se vjeruje. Zaista se neko od vas formira u utrobi svoje majke četrdeset dana kao kap sjemena, a zatim biva zakvačak isto toliko, a zatim komad mesa isto toliko. Nakon toga mu se pošalje melek da udahne u njega dušu i naredi mu da se zapiše četiri stvari: njegovu opskrbu, vrijeme smrti (dužinu života), njegova djela i da li je od sretnih ili nesretnih. Tako mi Allaha pored kojeg drugog ispravnog božanstva nema, dosta jedan od vas će raditi djela stanovnika Dženneta, sve dok između njega i Dženneta ne bude koliko lakat, pa će ga prestići Knjiga (određenje), pa će raditi djela stanovnika Vatre, pa će u nju i ući. I dosta će jedan od vas raditi djela stanovnika Vatre sve dok između njega i vatre ne bude lakat, pa će ga prestići Knjiga, pa će raditi djela stanovnika Dženneta, pa će u njega i ući.

(Hadis bilježe Buharija 3208 i Muslim 2643.)

##### **Fajde hadisa:**

- 1.Kome Allah ne da uputu on može biti inteligentan, ali nije istinski pametan, zbog završnice koja ga čeka.
- 2.Onaj ko razum koristi njemu se iman povećava.
- 3.Čovjek se priprema za vječnost.
- 4.Čovjek treba da razmišlja o stvaranju.
- 5.Poslanik je bio iskren i prije Poslanstva.
- 6.”On ne govori po hiru svome, to je samo Objava koja mu se objavljuje”.
- 7.Često zaklinjanje Allahom je pokuđeno, ali nema smetnje da se zakune ponekad ili ako se to traži od nas.

## 5.UVOĐENJE NOVIH STVARI U VJERU

Od majke vjernika, Ummu Abdullah, Aiše, neka je Allah sa njome zadovoljan se prenosi da je rekla:

*“Rekao je Allahov Poslanik: “Ko uvede u ovu našu stvar (vjeru) ono što nije od nje, to se odbija.”*

(Hadis bilježe Buharija 2697 i Muslim 1718.)

### **Fajde hadisa:**

- 1.Što više od Islama primjenjuješ, upućeniji si.
2. Dva tevhida:
  - U Allaha
  - U Resulullaha
- 3.Svjedočimo da nema boga osim Allaha i da slijedimo Poslanika Muhammeda i da mu vjerujemo ono što je rekao.
- 4.Aiša .ra je bila žena sa muškim razmišljanjem.
- 5.Prednost se daje razumu nad emocijama.
- 6.Uvesti (promijeniti), a kada se kaže “u našoj stvari” misli se na Islam.
- 7.Termini sunnet i bidat su korišteni i prije Poslanika.
- 8.Svaki vjerski propis koji parira šerijatu je novotarija.
9. Kada se spominje lijep i ružan sunnet, to se misli na dunjalučke stvari, a ne vjerske po konzencusu učenjaka.
- 10.Sunnet u šerijatu ne može biti loš.
- 11.Sunnet u jezičkom smislu vezan za dunjalučke stvari može biti loš.
- 12.Lijepa i ružna novotarija postoje u jezičkom smislu, ne u vjerskom.
- 13.Omer r.a kada je spomenuo lijepu novotariju, mislio je na jezičku, a ne vjersku.

## **6.KLONJENJE SUMNJIVIH STVARI**

Od Ebu Abdullaha, en-Nu'mana bin Bešira, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao: “Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selem, da je rekao:

*“Doista je halal jasan i doista je haram jasan, a između njih su nejasne stvari koje ne poznaje mnogo ljudi. Pa onaj ko se sačuva nejasnih stvari sačuvao je svoju vjeru i svoju čast, a onaj ko upadne u nejasne stvari upao je i u haram. Takav je kao pastir koji čuva ovce oko zabranjenog posjeda (kojem nije dozvoljen pristup i korištenje), koje samo što nisu u njegov ušle. Dosta svaki vladar ima svoje zabranjene posjede, a Allahovi zabranjeni posjedi su Njegove zabrane. Dosta u tijelu ima komad mesa koji ako je ispravan, ispravno je cijelo tijelo, a ako se pokvari, pokvari se cijelo tijelo. Uistinu, to je srce.”*

(Hadis bilježe Buharija 52 i Muslim 1599.)

### **FAJDE HADISA:**

- 1.”Da budem slab u pokornosti, draže mi je nego da budem jak u griješenju” izreka Nu'mana bin Bešira.
- 2.Grijesi jedu dobra djela.
- 3.Djelo koje izvodi iz vjere jeste da se halal proglasi haramom, a haram halalom.
- 4.Duhan je haram i po hanefijama.
- 5.Čuvaš svoju vjeru, tako što preventivno djeluješ.
- 6.Allah je “El-Melik”- Vladar svih vladara.
- 7.Možeš biti zdrav insanski i imanski.
- 8.Srce je vladar tijela.
- 9.”Allahu moj, podari mi zdravo srce”, dova koju treba često učiti.

## **7.VJERA JE ISKREN ODNOS**

Od Ebu Rukajje, Temmima bin Evsa, ed-Darija, neka je Allaha sa njime zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve selem rekao:

*“Vjera je iskren odnos (ophođenje)!” Rekli smo: Prema kome, o Allahov Poslaniče?” -Rekao je: “Allahu, Njegovoj knjizi, Njegovom Poslaniku, vladarima muslimana i svim muslimanima.”*

(Hadis bilježi Muslim 55.)

### **FAJDE HADISA:**

- 1.Neki su ovaj hadis preveli kao “Vjera je savjet/nasihat”, međutim prijevod “savjet” od “nasihat” nije dovoljan, jer nasihat uključuje i: lijepo ophođenje, savjet, iskren odnos.
- 2.Vjera je propisani odnos, iskrenost i ispravnost.
- 3.Vjera je odnos prema Allahu.
- 4.Rob mora Rabu robovati.
- 4.Allah sve nadzire, kontroliše, posjeduje.
- 5.Nemamo boljeg druga na dunjaluku od Kur’ana.
- 6.Sunnet je Nuhova lađa, ko se na nju ukrca spasit će se.
- 7.Vođe muslimana su: Ulema i Islamski vladari (u šerijatskim zemljama)
- 8.Musliman se pokorava i onim vladarima koji ne rade po šerijatu.
- 9.Svima njima se pokoravamo samo u onome što nije grijeh.
- 10.Muslim mora izbjegavati štetu i sebi i drugima, ne smije se izazivati problem u nemuslimanskim zemljama.
- 11.Osnova je da se čovjek savjetuje tajno, blago i lijepo.
- 12.Kako se ophoditi kada alim pogriješi:
  - Prvo se uvjeri da je to rekao.
  - Zovni ga nasamo i razgovaraj.



- Možda ti nisi shvatio ispravno, a ne učenjak.
- Od nasihata nije da se proziva i napada.

13.Ljudima je bolje dati prednost u dunjalučkim stvarima, a ne u sevapima.

**NAPOMENA:** Nisam prisustvovao osmom i devetom hadisu, tako da sam nažalost ostao uskraćen za fajde iz ovih veličanstvenih hadisa, stoga ću samo prenijeti osmi i deveti hadis bez fajdi.

## **8.SVETOST MUSLIMANA**

Od Abdullaha bin Omera, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

*“Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema ispravnog božanstva vrijednog obožavanja osim Allaha i da je Muhamed, Allahov poslanik, uspostavljaju namaz i izdvajaju zekat. A kada to učine, sačuvati će od mene svoje imetke i svoje živote osim ako to zahtijeva propis Islama. A njihov konačni obračun je kod Uzvišenog Allaha.*

(Hadis bilježe Buharija 25 i Muslim 22.)

## **9.UMJERENOST U NAFILAMA I MNOŠTVO ZAPITKIVANJA**

Od Ebu Hurejre, Abdurahmana bin Sahra, neka je Allah sa njima zadovoljan, se prenosi da je rekao: “Čuo sam Allahovog poslanika sallallahu alejhi ve sellem da govri:

*“Ono što sam vam zabranio to ostavite, a ono što sam vam naredio činite koliko ste u mogućnosti. Dosta je one prije vas uništilo mnoštvo zapitkivanja i razilaženje sa njihovim vjerovjesnicima.”*

(Hadis bilježe Buharija 7288 i Muslim 1337.)

**Savjetujem vam da se vratite na dvije knjige “Buđenje ambicija” i “Komentar 40 Nevevijeve hadisa” od Hajrudina Ahmetovića i Osmana Smajlovića.**

## 10. SEBEBI USLIŠAVANJA DOVE

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan se prenosi da je rekao: “Rekao je Allahov poslanik sallallahu alejhi ve sellem:

*“Doista je Allah Dobar i ne prima osim dobro i dosta je naredio vjernicima ono što je naredio i Poslanicima, pa je Uzvišeni rekao: “O poslanici, jedite od lijepih jela i činite dobro” i rekao je Uzvišeni: “O vi koji vjerujete, jedite od lijepih jela sa kojima smo vas opskrbili.” Potom je spomenuo čovjeka koji je dugo putovao, raščupane kose, prašnjav, koji je pružio svoje ruke prema nebesima dovedći: “O Gospodaru, o Gospodaru...”, a njegova hrana je haram, njegova odjeća je haram i odhranjen je na haramu, pa kako da mu se primi dova?!”*

(Hadis bilježi Muslim 1015.)

### FAJDE HADISA:

1. Čovjek griješi svaki dan, a Allah ga obasipa blagodatima, zato treba činiti istigfar (traženje oprosta od Allaha riječima “Estagfirullah”) svaki dan.
2. Allah Uzvišeni je “Tajjib”, a to znači ono što je lijepo i ispravno, Allahova ljepota jedina nije ograničena.
3. Allah ima najljepše biće i lice.
4. Tajjib kada se spomene uz Allahovo ime znači savršenost.
5. Muhammed sallallahu alejhi ve sellem, nije vidio Allaha ni na dunjaluku ni Ahiretu.
6. Allaha ne prima osim dobro, a dobro je ono što je u skladu sa šerijatom.
7. Mekruh je preče ostaviti, a ako uradiš nisi griješan.
8. Dobro koje možemo uraditi jeste ono čime nas je Allah obavezao.
9. Namaz onoga koji sjedi broji se kao namaz onoga ko stoji.
10. Poslanik bi u nuždi i velikom belaju, prilikom dove dizao visoko ruke.
11. Priznaj da si ništa, a da je Allah Gospodar svega, odgovor će brzo stići.
12. Jedino prosjačenje koje ne šteti jeste traženje od Allaha.

13. Većina Poslanikovih dova počinjala je sa “Ya Rabb.”
14. Prepreke u primanju dove su harami.
15. Popravi svoju hranu (halal) imat ćeš veće šanse za primanje dove.

## **11.OSTAVLJANJE SUMNJIVIH STVARI**

Od Ebu Muhameda, El-Hasena bin Alija bin Ebi Taliba, unuka Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem i njemu dragog, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan se prenosi da je rekao: Zapamtio sam od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem:

*“Ostavi ono što ti je sumnjivo, a prihvati ono što ti nije sumnjivo.”*

(Hadis bilježe Tirmizi 2518 i Nesai (5711))

### **FAJDE HADISA:**

1. Najveća mudžiza koja je data Poslaniku je Kur'an.
2. Najveća blagodat koju čovjek može dobiti je sigurnost.
3. Ne moramo osmišljati životni program, sve je već propisano.
4. Da bi insan stekao sigurnost mora da radi po smjernicama koje je Allah odredio.
5. Hatidža, Fatima, Asja i Merjem su bile četiri potpune žene.
6. Pokorost mužu je pokornost Allahu u onome što nije haram.
7. Nakon Alijine smrti, naslijedio ga je Hasan, a nakon osam mjeseci je predao vlast Muaviji kako bi došlo do pomirenja muslimana.
8. Husejn je oženio Perzijsku kraljicu zbog toga ga rafidije vole, jer su Perzijanci svoje kraljeve i princeze smatrali božanstvom.
9. Kada Tirmizi kaže da je hadis “Hasen” to znači da je hadis slab, a kada kaže da je hadis “Hasen sahih” to znači da je hadis dobar, po tome se razlikuje od ostalih muhadisa.
10. Nema eksperimenata sa akidom i gajbom.

11.Ovaj hadis je temelj pobožnosti.

12.Čovjek ne bi trebao sebe dovoditi u neugodne situacije.

## **12.OSTAVLJANJE HARAMA**

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: “Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

*“Od ljepote čovjekovog Islama je da ostavi ono što ga se ne tiče.”*

(Hadis je hasen, a bilježe ga Tirmi 2317. i drugi na ovakav način)

## **FAJDE HADISA:**

1.Čovjek kada dođe na stepen imana, osjeti njegovu slast.

2.Zabranjene stvari se dijele na:

- Grijehe koje izvode iz vjere.
- Grijehe u kojima ima kufra.
- Velike grijehe.
- Male grijehe.

3.Šejtan čovjeka ponekad navraća da učini manje dobro, a ima priliku učiniti veće dobro.

4.Ono što nas se tiče i ne tiče pojašnjeno je u šerijatu.

5.U propisanom najbitniji su Allahovi farzovi.

6.”Najbolje čime mi se rob može približiti jesu farzovi” Hadis kudsí.

7.Ljudi će se na sudnjem danu najviše obradovati dobrim djela, makar bila i mala.

8.Islam je lijep, ali naša primjena može biti ružna. U zavisnosti koliko znamo i koliko primjenjujemo.

9.Onaj ko izvršava vadžibe, kloni se velikih grijeha, spada u kategoriju ljudi čija se dobra djela vrednuju desetorostruko.

10.Svaki insan ima svoj stepen i što je iman jači, to se djela više i nagrađuju, što je bolji Islam kod čovjeka, to mu je veća i nagrada, prema najispravnijem mišljenju.

11.Dovi Allahu da ti pomogne.

12.Duša kada se umori u dunjaluku ili ibadetu, obaveza joj se odmoriti u halal stvarima, npr: šetanjem, spavanjem itd..

13.Život je uvijek kraći nego što mislimo.

### **13. ISTINSKI MU'MIN**

Od Ebu Hamze, Enesa bin Malika, neka je Allah sa njime zadovoljan, sluge Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

*“Niko od vas neće biti (pravi) vjernik sve dok ne bude želio svome bratu ono što želi i sebi.”*

(Hadis bilježi Buharija 13 i Muslim 45.)

#### **FAJDE HADISA:**

1.Enes bin Malik je bio sluga Allahovog poslanika sallallahu alejhi ve sellem, a ne njegov rob.

2.Kada u hadisu stoji “nije vjernik”, ulema je složna da se time ne negira iman, nego da nije potpunog, odnosno da je slabog imana, nije nevjernik nego grijешnik.

3.Iman jezički znači potvrda srcem i rad djelima, preuzimanje odgovornosti i primjena onoga što potvrđuješ.

4.Grijesi umanjuju naše ubjeđenje i oslonac na Allaha.

5.”Zaista su vjernici braća” (El-Hudžurat, 10)

6.Ovaj ajet se odnosi na sve muslimane sve dok nisu negirali neki od temelja i izašli iz vjere, bez obzira na naciju, mezheb itd...

7.Dunjaluk nije cilj, nego sredstvo.

8.Kad god se suprostavi dunjaluk i ahiret, prednost se daje ahiretu.

9.Zavist jede dobra djela.

10. Pohvalno je željeti bratu što i sebi, a treba željeti da ima više od tebe.

11.Ko se sačuva sebičnosti taj je uspio.

## **14.KADA KRV POSTAJE HALAL**

Od Ibn Mes'uda, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: "Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

*"Nije dozvoljena krv muslimana (ubistvo) koji svjedoči da nema drugog ispravnog božanstva osim Allaha i da sam ja Allahov Poslanik, osim u tri slučaja: bludnik/ca koji su u braku, glava za glavu i onaj ko napusti svoju vjeru, koji se odvoji od džemata (zajednice)."*

(Hadis bilježe Buharija 6878 i Muslim 1676)

**Komentaru ovog hadisa nisam nažalost prisustvovao.**

## **15.LIJEP GOVOR I PRAVO GOSTA I KOMŠIJE**

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

*"Onaj koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan neka govori dobro ili neka šuti. Onaj koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan neka bude dobar prema komšiji. Onaj koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan neka ukaže počast svome gostu (to jest, ugosti ga)."*

(Hadis bilježe Buharija 6018 i Muslim 47.)

### **FAJDE HADISA:**

- 1.Sa Svemogućim ništa nije nemoguće.
- 2.Djela su sastavni dio imana, ko nema djela nema imana.
- 3.Nakon vjerovanja u Allaha, najkorisnije vjerovanje je povratak Allahu.
- 4.Ahiretski život je pravi život.
- 5.Poslanik sallallahu alejhi ve sellem garantuje Džennet, onome ko sačuva jezik.
- 6.Zabranjeno je uzvraćati na zlo zlim.
- 7.Osnova kod dobrog vjernika jeste da ne priča bezveze i da se kloni besposlica.
- 8.Danguba je pokuđena, ali nije haram, danguba nije od osobina vjernika.

9.Kad te neko vrijeđa i priča sve i svašta, ti samo ušuti i ignoriši, jer sve što ti kažeš tebi je malo, a njemu puno.

10.Sve što kažeš melek piše i ne umori se nikad.

11.Komšija ima veće pravo od ostalih sugrađana.

12.Komšija ima kod tebe pravo, da mu ne smiješ činiti zulum i da ga ne smiješ uznemiravati, kao i da mu trebaš pomogati.

## **16. LJUTNJA**

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem:

*“Posavjetuj mme.” Odgovorio je: “Nemoj se srditi.” Pa je nekoliko puta pitao, pa je odgovorio: “Nemoj se srditi”.*

(Hadis bilježi Buharija 6116. )

## **FAJDE HADISA:**

1.Čovjek sa lijepim ponašanjem može dostići stepene onih koji danju poste, a noću klanjaju.

2.Najkorisnije znanje je šerijatsko znanje.

3.Blagost se stiče treniranjem.

4.Ako se potruđiš možeš promijeniti sve loše osobine kod sebe.

5.Čovjek kada je u dobrom društvu i sam će postati dobar.

6.Propisi vjere su lako shvatljivi.

7.Jedna od Poslanikovih mudžiza jeste da je imao bogat, a jezgrovit (sažet) govor.

8.Najbolja oporuka koju čovjek može nekome oporučiti jesu riječi “Boj se Allaha.”

9.Allah ima osobinu srdžbe, ali samo onako kako to Njemu dolikuje.

10.Srdžba je uzrok mnogih grijeha.

11.Nije blagost bila u ičemu da ga nije ukrasila, a nije negdje falila da to nije unakazila.

12.Kad se rasrdiš prouči E'ūzu billāhi mine-š-šejtāni-r-radžīm.

13.Zabrana 3 stvari:

- Da se prepuštamo uzrocima srdžbe, odnosno onome što znamo da će nas razljutiti.
- Zabranjeno je prepuštanje srdžbi, moraš da se boriš s njom. Ako stojiš sjedi, ako sjediš leži.
- Ne smiješ da radiš po srdžbi.

14.Srdžbu liječi:

- Ostavljanje onoga što te se ne tiče.
- Neprimjećivanje mnogih stvari, odnosno da se praviš da nisi čuo.

15.Srdžba uzima dio pameti.

16. Ahmed bin Hanbel je rekao: “Sreća je postavljena na deset dijelova, svih deset dijelova je “pravi se da nisi čuo.”

17.Na vrijeđanje uzvрати selamom i nastavi svojim putem.

18.Ako se rasrdimo zbog vjere trebamo pozivati i objašnjavati, ali to moramo spojiti sa drugim vjerničkim osobinama kao što su sabur i blagost.



## **17.LIJEPO POSTUPANJE PREMA SVEMU**

Od Ebu Ja'la, Šeddada bin Evsa, neka je Allah sa njime zadovoljan, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se prenosi da je rekao:

*“Allah je propisao dobročinstvo prema svemu, kada ubijate, ubijajte na najljepši način, a kada koljete (životinje) koljite na najmilostiviji način. Neka svako od vas naoštri oštricu i neka olakša životinje.*

(Hadis bilježi Muslim 1955.)

### **FAJDE HADISA:**

1.Kada se u Kur'anu kaže da je Allah nešto propisao, to može značiti da je Allah to sudbinom odredio ili šerijatom naredio.

2.Tri vrste duša:

- Duše meleka- teže ka dobru i ne znaju drugačije.
- Duše šejtanske- imaju nagon da samo zlo čine.
- Duše ljudsko-džinske -čija je osnova da u sebi imaju veliki nagon za dobrim i nešto nagona za lošim, kao i mogućnost borbe sa tim.

3.Allah je propisao ljudima da teže ka dobru, ali imaju mogućnost zla.

4. Iskopaj u sebi dobro, izvadi i pokaži to dobro.
5. "Činite dobro zaista Allah voli, one koji dobro čine."
6. "Zar se za dobro dobiva druga nagrada osim dobra?"
7. Na zlo uzvрати na najljepši mogući način.
8. Svi su obavezni prema svima dobro da čine.
9. Kad radiš po onome što je Allah naredio, tada radiš najbolje.
10. Prava i obaveze prema Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem:
  - Da ga priznaš za Poslanika.
  - Da ibadet Allahu činiš onako kako je Poslanik ibadetio.
11. Sažali se nad grijешnikom i budi milostiv, pozivaj ga u vjeru.
12. Dobročinstvo prema nevjerniku jeste da ti bude žao da umre na kufru (nevjerstvu) zato ga pozivaj u vjeru (Islam)
13. Poslanik je zabranio masakriranje ljudi, osim u sprovođenju šerijatskih kazni.
14. "...ubijajte lijepo" prvenstveno se odnosi na ubijanje životinja, ali i na šerijatske kazne.
15. Zabranjeno je životinje udarati u lice, pretovarati ih i bespotrebno nanositi bol.
16. Kome je ispravna akida (vjerovanje) ispravna su mu i djela.

## **18. LIJEP AHLAK**

Od Ebu Zerra, Džunduba bin Džunade i Ebu Abdurahmana, Mu'aza bin Džebela, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se prenosi da je rekao:

*"Boj se Allaha gdje god se nalazio, nakon lošeg djela uradi dobro djelo koje će ga izbrisati i prema ljudima se lijepo ophodi."*

(Hadis bilježi Tirmizi 1987. )

### **FAJDE HADISA:**

1. Ovaj hadis je Poslanik sallallahu alejhi ve sellem, ashabima ponavljao više puta.

2.Čovjek je stvoren da ugađa Allahu.

3.Farz moraš raditi, haram ostaviti, na iskušenjima se strpjeti.

4.”Svi sinovi Ademovi su grijешnici, a najbolji su oni koji se stalno kaju.”

5.Allah nam je izlaz dao- pokaj se i popravi se!

6.Vjera se dijeli na tri djela:

- Vjerovanje
- Djelovanje
- Ponašanje

7.Definicija bogobojažnosti: “Radi naređeno, kloni se zabranjenog.”

8.Ustraj do smrti na bogobojažnosti.

9.Onaj ko je bogobojažan on se štiti i predostrožan je.

10.Bogobojažnost je da paziš kako i šta radiš.

11.Pjesnik je rekao: “*Ostavi grijehe i velike i male, to je bogobojažnost. Nemoj da male grijehe omaložavaš i bruda su sastavljena od malih kamenčića...*”

12.Allah se zbog nekih grijeha zna rasrditi toliko da ih nikada ne oprost.

13.Grijesi poništavaju dobra djela.

14.Što je veći grijeh, treba ti veći sevap.

15.Kada sa nijetom radiš dobro djelo, još je jače za brisanje grijeha.

16.Brisanje grijeha ili dobrih djela biva odmah.

17.Lijepo ponašanje znači da nikome zlo ne činiš, ali činiš dobro koliko možeš.

18.Lijepo ponašanje je da na grijeh ne uzvратиš grijehom.

## 19.VJEROVANJE U ODREDBU

Od Abdullaha bin Abbasa, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao:

*“Bio sam jednog dana iza Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, pa mi je rekao: “O dječaće, podučit ću te riječima: Čuvaj Allaha, čuvat ćete, čuvaj Allaha biti će uz tebe. Kada moliš traži od Allaha, a kada tražiš pomoć, traži je od Allaha. Znaj da kada bi se svi ljudi sakupili da ti u nečemu korist pribave, ne bi ti koristili, osim u onome što ti je Allah odredio. A kada bi se sakupili da ti nanesu štetu, ne bi ti štetili osim u onome što ti je Allah odredio. Pera su podignuta, a listovi su se osušili.”*

(Hadis bilježi Tirmizi 2516)

**Komentaru ovog veličanstvenog hadisa nažalost nisam prisustvovao.**

## 20.STID JE DIO IMANA

Od Ebu Mes'uda, 'Ukbeta bin 'Amra, El Ensarija el-Bedrija, neka je Allah sa njima zadovoljan, se prenosi da je rekao: Rekao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem:

*“Ljudi su zapamtili od govora prethodnih vjerovjesnika: Ako se ne stidiš radiš šta hoćeš.”*

(Hadis bilježi Buharija 3483.)

### **FAJDE HADISA:**

- 1.Ebu Mes'ud je ashab koji prenosi stotinjak hadisa, nemojte ga miješati sa Ibn Mes'udom.
- 2.Stid je osjećaj nelagode pri činjenju nečega za šta znaš da ne valja.
- 3.Stid donosi samo dobro.
- 4.Allah je stidan i voli stidne.
- 5.Stid kao osobina je ugrađena u svakoga I na tome se može dalje graditi i jačati stid.

6.Šta znači stidjeti se Allaha? -Da se stidiš da te Allah nađe tamo gdje ne bi želio da budeš, da te bude stid što ne radiš ono što Allah naređuje.

7.Najpreči grijeh za oprost je onaj kojeg kriješ.

8.Osnova je da se grijesi kriju I ne pričaju u javnosti.

9.Tvoj trzaj iz straha od ljudi da ne saznaju za tvoj grijeh je gori od grijeha.

10.Dvojica neće naučiti: Stidan i ohol.

## **21.IMAN I USTRAJNOST**

Od Ebu ‘Amra, Sufijana bin ‘Abdullaha, es-Sekafija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

*“Rekao sam,: “O Allahov Poslaniče, reci mi o Islamu nešto o čemu neću nikoga poslije tebe pitati.”- Pa je rekao: “Reci: Vjerujem u Allaha, potom ustraj.”*

(Hadis bilježi Muslim 38.)

### **FAJDE HADISA:**

1.Ulema kaže da je ovo najsveobuhvatniji hadis.

2.Faze vjerovanja:

- Spoznati
- Prihvatiti
- Primjenjivati
- Ustrajati

3.Allah je savršeni Gospodar koji zaslužuje da se obožava.

4.Pravi put je onaj s čime je Allah poslao Poslanika, od vjere, ubjeđenja, propisa.

5.Čovjek živi za tri selam:

- Onaj koji kad mu melec budu vadili dušu, reći će “Esselamu alejkum.”
- Melec će reći “Esselamu alejkum” na vratima Dženneta.
- Selam od Allaha stanovnicima Dženneta.

- 6.Šta insan zatraži to će dobiti u Džennetu.
- 7.Poslanik je dovio: “Gospodaru, popravi moju vjeru.”
- 8.Niko bolje ne govori od onoga koji priča o Allahu.
- 9.Pozivaj prvo primjenom, a ne riječima.
- 10.Stalno se obraćaj Allahu srcem I jezikom.
- 11.Dovi uporno, svaki dan!
- 12.Veži se za Allahov govor (Kur'an).
- 13.Ako izgubiš Allaha, izgubio si sve.

## **22.ŠTA UVODI U DŽENNET**

Od Ebu Abdullaha, Džabira bin ‘Abdullaha, El-Ensarija, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je neki čovjek pitao Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem, rekavši:

*“Kaži mi, ako bih klanjao obavezne namaze, postio Ramazan, halal smatrao halalom, haram smatrao haramom I ako na to ništa ne bih dodao, da li bih ušao u Džennet?”- Odgovorio je: “Da.”*

(Hadis bilježi Muslim 15.)

### **FAJDE HADISA:**

- 1.Preokupacija ashaba je bila šta će ih to uvesti u Džennet.
- 2.Namaz je minimum od svih djela koje čovjeku trebaju za Dženneta.
- 3.Čovjek I da je vezan za stub obavezan je obavljati namaz onako kako je to u mogućnosti, nijetit će abdest, kiblu I ruku, a sedždu obavljati očima.
- 4.Čovjek mora halal smatrati halalom, a ne raditi po svemu što je halal.
- 5.Čovjek mora znati da je haram nešto što je Allah odredio i ne smije se mijenjati, ista stvar je I sa halalom.

6.Ako se halal smatra haramom, a haram halalom, to nije grijeh nego kufr!

7.Ko bude udaljen od vatre I uveden u Džennet, taj je uspio.

## **23.SVEOBUHVAATNA DOBRA DJELA**

Od Ebu Malika, El Harisa- bin ‘Asima, el-Eš’arija, neka je Allah sa njime zadovoljan se prenosi da je rekao: “Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

*“Čistoća je pola vjere. Riječ elhamdulillah puni mizan. Riječi subhanallah I elhamdulillah pune ili puni prostor između Nebesa I zemlje. Namaz je svjetlo. Sadaka je dokaz. Sabur je svjetlost. Kur’an je dokaz za tebe ili protiv tebe. Svaki čovjek osvane I trudi se, pa ili će se otkupiti I osloboditi ili uništiti.”*

(Hadis bilježi Muslim 223.)

### **FAJDE HADISA:**

1.Hadis koji ulazi u srca vjernika ne kucajući.

2.Što više ostavljamo ono što je zabranjeno, to smo čišći.

3.Mizan je vaga koja pokazuje koliko je trun dobra I koliko je trun zla.

4.Poslanik je ashabe savjetovao da će onaj ko bude činio mnoštvo sedždi biti s njim komšija u Džennetu.

5.Elhamdulillah je jedan od najboljih zikrova, to su riječi toliko značajne da ispunjavaju prostor od zemlje do nebesa.

6.U hadisu je došlo da je Dedžal ćorav, a vaš Gospodar nije ćorav.

7.Subhanallah znači da je Allah savršen I opisan najljepšim osobinama I da Allah nema mahane.

8.Namaz je svjetlo, sadaka još jače svjetlo, a sabur skroz jako svjetlo.

9.Svjetlo u srcu I na licu znače svjetlo I u kaburu.

10.Namaz je praktični vid imana, ko ga ostavi nema ni imana.

11.Imetak se povećava dijeljenjem.

12. Tri vrste sabura:

- Sabur na izvršavanju naređenog
- Sabur na zabranjenom
- Sabur na iskušenjima

13. Ko upotpuni sabur, ući će u Džennet bez polaganja računa.

14. Kur'an je dokaz za tebe ili protiv tebe.

## **24. ZABRANA NEPRAVDE**

Od Ebu Zerra el-Gifarija, neka je Allah sa njime zadovoljan se prenosi, od Vjerovjesnika sallallahu alejhi ve sellem, da prenosi od svoga Gospodara, 'azze ve dželle da je rekao:

*"O Moji robovi, Ja Sam Sebi nepravdu zabranio, a zabranio Sam ga i među vama, pa nemojte ga međusobno činiti. O Moji robovi, svi ste vi zalutali, osim onoga koga Ja naputim, pa tražite od Mene da vas naputim, Ja ću vas naputiti. O Moji robovi, svi ste vi gladni, osim onoga koga Ja nahranim, pa od Mene tražite da vas nahranim, Ja ću vas nahraniti. O Moji robovi, svi ste vi neodjeveni, osim onoga koga Ja odjenem, pa od Mene tražite da vas odjenem, Ja ću vas odjenuti. O Moji robovi, vi danju i noću griješite, a Ja Sam onaj koji sve grijehe prašta, pa od Mene tražite da vam oprostim, Ja ću vam oprostiti. O Moji robovi, vi nikada ne možete doći do onoga čime biste Meni štetu nanijeli, pa da Mi je nanesete, niti ikada možete doći do onoga što će Meni korist donijeti, pa da Mi je donesete. O Moji robovi, kada biste vi i prvi i zadnji i ljudi i džini, imali srce najpobožnijeg čovjeka, to ništa ne bi imanje Moje povećalo. O robovi Moji, kada biste vi i prvi i posljednji i ljudi i džini, imali srce najgoreg grješnika, to ništa ne bi imanje Moje umanjilo. O Moji robovi, kad biste vi, i prvi i posljednji i ljudi i džini, stali na jedno mjesto, pa Meni svoje molbe i želje uputili, te Ja udovoljio svačijoj molbi i želji, to ne bi umanjilo ono što Ja imam ni onoliko koliko oduzme od mora igla kad se u njegov zamoči. O Moji robovi, sve zavisi od toga šta ste uradili, u Mene je sačuvano i prebrojano sve i Ja ću po zaslugama nagraditi. Prema tome, ko nađe dobro i nagradu nek Allahu zahvali, a ko nađe kaznu i zlo, neka ne kori nikoga osim samoga sebe."*

(Hadis bilježi Muslim 2577.)

## **FAJDE HADISA:**



1. Hadis kudsî je onaj hadis gdje lanac prenosilaca ide direktno do Uzvišenog Allaha.
2. Sunnet se dijeli na govor Poslanika, kako mu je Džibril rekao i na govor koji se prenosi od Allaha, odnosno hadis kudsî.
3. Zulum je ostavljanje stvari tamo gdje joj nije mjesto.
4. Allah je sebi propisao da bude Milostiv.
5. Najveći zulum je pripisati Allahu sudruga, odnosno činiti mu širk.
6. Za uputu je potrebno dvoje: Htjenje roba i volja Raba
7. "Tražite od mene da vas uputim- uputit ću vas.
8. Nemoj prestati tražiti uputu do smrti.
9. Traži da te Allah usmrti na uputi.
10. Budi stalno svjestan da samo o Allahu ovisiš.
11. Ko nađe dobro neka zahvali Allahu, ko nađe zlo neka ne krivi nikog osim sebe.

## **25. VRIJEDNOST ZIKRA**

Od Ebu Zerra el-Gifarija, neka je Allah sa njime zadovoljan se prenosi da je rekao:

*"Neki ljudi od ashaba Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, su rekli: "O Allahov Poslaniče, bogataši su pokupili sve nagrade; klanjaju kao što I mi klanjamo, poste kao što I mi postimo I daju sadaku iz višaka svojih imetaka: "Rekao je: "Zar Allah I vama nije učinio ono sa čime ćete davati sadaku? Svaki tesbih je sadaka, svaki tekbir je sadaka, svaki tahmid je sadaka, svaki tehlil je sadaka, naređivanje dobra je sadaka, zabranjivanje zla je sadaka I da neko od vas ima odnos sa svojom suprugom je sadaka," Rekli su: "O Allahov Poslaniče, zar da jedan od nas ispuni svoju potrebu I da mu u tome bude nagrada? Rekao je: "Šta mislite kada bi to učinio na haram način, da li bi imao grijeh? Tako isto, kada to uradiš na dozvoljen način za to ima nagrada."*

(Hadis bilježi Muslim 1006.)

**FAJDE HADISA:**

- 1.U arapskom jeziku “ashab” znači onaj koji je stalno uz nešto, izuzev ashaba Allahovog Poslanika...
- 2.Ashab je onaj koji je sreo Poslanika, vjerujući u njega I umro na tome.
- 3.Ashabi su imali jednu zajedničku osobinu, a to je želja da se sve od vjerskih propisa primjeni.
- 4.Ashabi su išli kući plakajući kada nisu mogli da učestvuju u hajru.
- 5.Dok zikriš sadaku daješ samom sebi.
- 6.Najbolji čovjek je najkorisniji ljudima.
- 7.Ostavljanje farza je veći grijeh od činjenja velikog grijeha.
- 8.Svaki vid koristi ljudima je sadaka.
- 9.Polno općenje u Islamu na halal način je sevap (dobro djelo)
- 10.Dova prije spolnog odnosa je zaštita I za tebe, ženu I dijete koje ako se rodi iz tog spolnog odnosa.
- 11.Pretjerivanje u halal ćejfovima umrtvljuje srce (previše spavanja ili prejeđenja) osim u spolnom općenju, što ga više činiš srce je mekše.